

2012 Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı
RİO+20

Hazırlık Çalışmaları – Samsun Toplantısı Notları 23.02.2012

Mevlüt Özen, Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri

Sürdürülebilir kalkınma konusu dünya gündeminde bir süredir oldukça fazla konuşulmaktadır. Türkiye’de ise 1980’den beri kalkınma literatüründe yer almaktadır. Türkiye gibi büyümekte olan bir ülkede kaynakları bozmayan, çevreye ve gelecek kuşakların ihtiyaçlarını karşılama kapasitelerine zarar vermeyen büyüme anlayışının insanlar tarafından benimsenmesi çok önemlidir.

Sürdürülebilir Kalkınma Paneli’nde Bakanımızın da belirttiği gibi kavramın dördüncü boyutu demokrasi olmalıdır. Demokratikleşme ve insan hakları küresel bir temele oturtulursa kaynakların adil paylaşımı daha mümkün kılınacaktır. Dünyada ne yazık ki kötü örnekler oldukça fazla olup mevcut kaynakların öneminin azaltılması mevcut riski giderek arttırmaktadır.

Türkiye sürdürülebilir kalkınma kavramı oldukça fazla sahiplenmiş durumda, fakat kavramın anlamlı olabilmesi için tabana yayılması gerekmektedir.

Sema Bayazıt, Çevre ve Sürdürülebilir Kalkınma Dairesi Başkanı

Süregelen kalkınma modeli artık kaldırılamaz bir boyuta ulaşmıştır. Gelir artışını takip eden gelir dağılımındaki dengesizlikteki artış önemli bir sorun teşkil etmektedir. Gelişmiş ülkelerin destekleri gelişmekte olan ülkelerin çevreyi kirletmeden kalkınmalarını sağlayabilecek boyutta değildir. Bu nedenle müzakere süreçleri hep bir noktada kilitlenmektedir.

Türkiye, süreci geleneği ve tarihi ile özümseyip bir seçim, bir yol bulmaya çalışmalıdır.

Mustafa Tuncer, Amasya Orman ve Su İşleri İl Müdürlüğü

Soru: Kaynak yönetimi konusunda Türkiye bağımsız mı? Birleşmiş Milletlerin dikte ettiği kurallara mı tabi? (sınırı aşan sular?)

Sema Bayazıt: Birleşmiş Milletler’in yalnızca Güvenlik Konseyi’nde yaptırım uygulanıyor. Diğer BM kurallarının bir yaptırımı yok. Uluslararası anlaşmalara taraf olup imzalayınca kurallar kanunlaşıyor.

Türkiye, sınırı aşan sular konusunda uluslararası platformda iyi diyaloglar içinde. Küresel siyaset ile teknik konuları ayırmak lazım.

Yelgin Mesci, Yeşilirmak Havza Kalkınma Birliği

Kalkınma Birlikleri Türkiye’de 13 bölgede kurulmuş ve Kalkınma Ajanslarına örnek teşkil etmiştir.

Yeşilirmak Havza Kalkınma Birliği en iyi uygulama örnekleri olabilecek projeler gerçekleştirmiştir. Avrupa Komisyonu Tuna Nehri ve Karadeniz Kirliliğini Önleme Görev Gücü (DABLAS) ile projeler gerçekleştirilmiştir. Entegre Su Yönetim Planı yapılmıştır. Katı – Sıvı Atık ile ilgili ihaleler yapılmaktadır. Coğrafi bilgi sistemi kurulmaktadır.

Amasya Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

Hedef Amasya’ya bir dahaki seneye 500.000 ziyaretçi çekebilmektir. Kültür turizminde örnek illerden biri Amasya’dır. Sürdürülebilir kalkınma için turizm çarkının dönmesi gereklidir.

Örneğin deniz turizminin gelişmesi için ücret alınmaması, ayakbasta parası alınmaması gibi politikalar izlenmeli.

Marka Kent Planı hazırlanmıştır. Bölge olarak ele alınıp ziyaret günü sayısı arttırılmaya çalışılmalıdır.

Turizm fuarlarının Kalkınma Bakanlığı yatırım planına alınması gerekmektedir.

Sema Bayazıt: Ajansların bölge önceliklerini gözeterek projelere destek vermesi söz konusudur. Kültür ve Turizm Bakanlığının kendi yatırım bütçesinde çözmesi gerekmektedir. Yerel aktörler de bu konuda bir şeyler yapabilir.

Ali Uçar

Günümüzde toplumsal refah tüketim çılgınlığı ile bir tutulmaktadır. Mercedes fabrikası gün ışığından mümkün olduğunca çok yararlanacak şekilde tasarlanmıştır.

Ömer Faruk Sönmez

Gemi turizmi önemli, treni de ihmal etmemek gerekir. En azından hafta sonları için Samsun-Amasya hattına tren seferleri konmalı.

TEMA Temsilcisi

Yerel Gündem daha heyecanlıydı. Kent Konseyleri ise çok sahiplenilmiyor. Projelerde ekonomi ayağı çoğunlukla ön planda tutuluyor.

Mevlut Özen: OKA yalnızca ekonomiyi ön planda tutan projelere destek sağlamıyor. Pilot uygulama olarak İnsan Kaynakları Mali Destek Programı başlıyor. Kadın, genç, yaşlı ve dezavantajlı grupların sosyal hayata katılımına da çok önem veriyor.

Kent Konseyi Genel Sekreteri

Bölge tarım ve sanayi bölgesidir. Teşvik dışı sektörler sıkıntılıdır. Arazilerin içinde mobil santraller bulunmaktadır.

İŞKUR destekli istihdam kursları sonrasında istihdam sıkıntısı çekilmektedir. Bölgedeki 50 Tekel deposu kaynakçılık ve tekstil gibi sektörlerde istihdam kursları verilmek ve daha sonra da atölye olarak kullanılmak üzere hazırlanmıştır. Altyapı hazırlanarak eğitim-üretim bölümleri oluşturulmuştur. 150 kursiyer/eleman mevcuttur. Çeşitli firmalar ile görüşülüp makine, eleman ve mekan desteği sağlanacağı belirtilip anlaşılmıştır. Pazarlama ayağı ile ilgili de çalışmalar başlatılmıştır.

Bir sorun da tütün üretiminde çalışan kadınlar için yeni ürünlerin planlanması gerekliliğidir.

Mobil santrallerin ne ölçüde tahribata sebep olduğunu da bilmek gerekiyor.

Canik ilçesinde kadınları kadın meclisine çekebilmek için çalışmalar yapıldı, fakat kadınların eşleri izin vermediğinden katılım sağlanamadı.

Kent Konseylerinin belirli bir bütçesinin olmaması sıkıntı.

Etkin vatandaşlık ve kaliteli yaşam meclisi kurulmaya çalışılıyor.

1992 Rio çıktıları anlatılmadı. Bu sefer Rio dönüşünde çıktıların anlatılması, paylaşılması önemli. Yerel çok geç devreye sokuluyor ve adaptasyon için çok geç kalınmış oluyor.

Amasya Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

Varoşlarda el becerileri eğitimleri verildikten sonra her aileye ayrı bir barkod verilip ürünlerin mağazalarda satılması sağlanmış, aileler gelir elde etmiştir. Amasya Büyükşehir Belediyesi tarafından Özdemir Kültür Evleri açılmıştır.

Yeşilirmak Havza Kalkınma Birliği

Bölgede turizm, kalkınma ve kırsal kalkınma konularında araştırma yapılmıştır. 5 yılda 60.000 kadın elişi kursuna devam etmiştir. Fakat, sonuçta bu çalışmalar üretime yönelememiştir. Bölge için el sanatları envanteri çıkarılması projesi OKA'ya sunulmuştur. Her ilden 20 ürün seçilip pazar araştırması yapılmıştır. Envanter kitabının basımı için ISBN no beklenmektedir.

Amasya Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

Turizm fuarları sıkıntılı. Bütçe sorunu var. Fuarın gerçekleştirildiği ülkenin dilinde tanıtıcı materyal yapılmadıkça tanıtım sıkıntısı çekiliyor.

Polonya'dan gelen bir öğrencinin çektiği fotoğraf ülkesinde düzenlenen bir fotoğraf yarışmasında derece alınca Amasya'ya 5000 turist geldi.

Seferhisar'da yalnızca Seferhisar'da üretilen ürünlerin satılacağı bir pazar yeri kurulmuştur. Yerel pazarlar desteklenmelidir.

Bir yandan da dünyada söz sahibi olmak dar bölgecilik ile mümkün olmaz. Marka yaratıp pazarlamaya dikkat etmek gerekir.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü

Miras yoluyla gittikçe küçülen toprak sorununu çözmek üzere miras ile ilgili çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. Tohumculuk (kaybolan tohumların tekrar üretilmesi) konusunda da çalışmalar mevcuttur. Vatandaş ürettiğini pazarda kendisi satarsa hem üretici hem de tüketici kazanıyor.

Hollanda'da hayvancılık yapabilmek için en az 100 hayvan ve onları besleyebilecek kadar yem bitkisi arazisi gerekiyorken ülkemizde böyle bir uygulama bulunmamaktadır.

Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

Kültür ve Turizm Müşavirlikleri çalışmıyor. Seyahat acenteleri ile bağlantıları yok.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü

Samsun'da medikal sanayi gelişmiştir (Aygün ve Bahadır firmaları)

Amasya'da 16 HES bulunmaktadır. Maya fabrikasında son teknoloji arıtma tesisi bulunmaktadır. Sosyo-kültürel yapıya çevre bilincini entegre etmek ve tüketim alışkanlıklarını bu şekilde değiştirmek önemlidir. Güneş enerjisi kullanımı yasalar ile desteklenmelidir.

Enerji Araştırma Merkezinde biyodizel, biyoetanol, biyokütle üzerine çalışmalar yapılmaktadır. Kullanılan mazota %3 biyodizel ekleme zorunluluğu getirilmiştir.

Fındık kabuğu da yakıt olarak kullanılıp değerlendirilmelidir.